

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobkyně: **M. S.**, narozená X,
zastoupená obecnou zmocněnkyní D. S.,
obě bytem X,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 2. 2022, č. j. X, ve znění opravného usnesení ze dne 2. 3. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 2. 2021, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 17. 2. 2022, č. j. X, ve znění opravného usnesení ze dne 2. 3. 2022, č. j. X, jímž byly zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 11. 2021, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž žalovaná žalobkyni přiznala od 2. 9. 2019 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 1. 2. 2021 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 40 %.

Žaloba

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že je plně závislá na své matce, se kterou žije ve společné domácnosti. Bez své matky není schopná vyjít ven na nákup nebo jet autobusem do města či k lékaři. Už při pomyslení, že by žalobkyně měla jet sama autobusem, jí není dobře a cítí stres. Žalobkyně se obává, že jí zase chytne záchvat a nikdo z blízkých u ní nebude.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud nechal vypracovat posudek o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“), přičemž rozhodnutí ponechává na výsledku dokazování a úvaze soudu.

Ústní jednání

4. Při jednání soudu konaném dne 23. 9. 2022 obecná zmocněnkyně žalobkyně poukázala na to, že žalobu podala na doporučení MUDr. G., který nesouhlasil s tím, že by žalobkyně byla invalidní v prvním stupni. Zdůraznila, že zdravotní problémy žalobkyně jsou takového rázu, že by odůvodňovaly přiznání třetího stupně invalidity, nicméně žalobkyně nechce jít do boje se žalovanou.
5. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž ústním jednání odkázala na své písemné vyjádření k žalobě a uvedla, že rozhodnutí ponechává na úvaze soudu.
6. Soud při jednání provedl důkaz posudkem posudkové komise ze dne 20. 7. 2022 a protokolem o jednání posudkové komise z téhož dne. Soud dále provedl dokazování usnesením žalované ze dne 2. 3. 2022, č. j. X.

Posouzení věci soudem

7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věte druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Z obsahu předložených správních spisů soud zjistil, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku posudkového lékaře pověřeného vypracováním posudku pro Okresní správu sociálního zabezpečení Ústí nad Labem dne 30. 9. 2021, který posoudil zdravotní stav žalobkyně a dospěl k závěru, že žalobkyně je invalidní pro invaliditu prvního stupně, jelikož pokles pracovní schopnosti žalobkyně dosáhl 40 %. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně stanovil zdravotní postižení uvedené v kapitole V a její položce 8c) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, přičemž míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 40 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nezměnila. Na základě tohoto posudku pak žalovaná vydala prvostupňové rozhodnutí, jímž žalobkyni od 2. 9. 2021 přiznala

invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky. Dále soud z obsahu správních spisů zjistil, že žalovaná si v rámci řízení o námitkách nechala zpracovat nový posudek o invaliditě ze dne 14. 2. 2022, který vypracovala posudková lékařka žalované. Tato posudková lékařka opětovně posoudila zdravotní stav žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a dospěla ke shodnému závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V a její položce 8c) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, přičemž míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 40 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nezměnila. Na základě tohoto nového posudku bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí.

9. Dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. V souladu s odstavcem 2 citovaného ustanovení jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně a nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
10. Dle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
11. V odstavci 5 citovaného ustanovení je dále stanoveno, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí. V souladu s odstavcem 6 citovaného ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Dle odstavce 7 je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
12. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity.

13. V projednávané věci tedy bylo rozhodnuto prvostupňovým rozhodnutím o přiznání invalidního důchodu žalobkyni pro invaliditu prvního stupně podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, jelikož pokles pracovní schopnosti žalobkyně dosahoval toliko 40 %. Prvostupňové rozhodnutí následně potvrdila žalovaná napadeným rozhodnutím.
14. V daném případě bylo proto třeba zjistit, zda žalobkyně splňovala ke dni vydání napadeného rozhodnutí podmínky invalidity alespoň v druhém stupni, tj. zda u ní nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, jelikož brojí proti rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně. V této souvislosti soud poznamenává, že v daném případě nebylo mezi účastníky řízení žádného sporu o tom, že by žalobkyně získala potřebnou dobu pojištění, což je druhý předpoklad pro vznik nároku na invalidní důchod, jak vyplývá z § 38 zákona o důchodovém pojištění, a proto soud již bez dalšího vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně získala potřebnou dobu pojištění.
15. Již výše bylo zmíněno, napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkové lékařky oddělení lékařské posudkové služby žalované, která učinila závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Soud se s tímto závěrem lékařky nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity určitého stupně především závisí, vyžádal si proto v rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů povolána k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Tato posudková komise nově posoudila celkový stav žalobkyně, dále také posoudila pokles její pracovní schopnosti a také trvání její případné invalidity.
16. Z obsahu posudku ze dne 20. 7. 2022 a protokolu o jednání posudkové komise z téhož dne soud zjistil, že posudková komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobkyně nebyla jednání posudkové komise přítomna. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla posudková komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů (zejména nálezů MUDr. J. G. ze dne 17. 9. 2021 a 10. 12. 2021), zdravotní dokumentace praktického lékaře, spisové dokumentace České správy sociálního zabezpečení – pracoviště Ústí nad Labem a spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, pak posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní pro invaliditu druhého stupně.
17. Posudková komise konstatovala, že u žalobkyně se jednalo k datu vydání napadeného rozhodnutí o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož dominující příčinou je lehký deficit intelektu v podobě lehké mentální retardace s IQ 62. Posudková komise poukázala na to, že psychiatrickým nálezem ze dne 17. 9. 2021 byla u žalobkyně stanovena diagnóza lehká mentální retardace, ale navíc byl psychiatrický nález s ohledem k aktuálně doplněným psychologickým vyšetřením překlasifikován jako závažná smíšená anxiosní porucha u výrazně nezralé, závislé poruchy osobnosti. V minulosti byly u žalobkyně opakovaně přítomny dissociativní záchvaty s vyloučením neurologické etiologie. Z tohoto ohledu se tedy u žalobkyně dle posudkové komise jedná o souběh dalších velmi závažných psychiatrických diagnóz, které jsou potencovány základním onemocněním (lehkou mentální retardací). Posudková komise považovala základní onemocnění za neměnné. Posudková komise zdůraznila, že na základě přehodnocení aktuálního zdravotního stavu, a to i s ohledem k její základní diagnóze (lehká mentální retardace) a dále přehodnocením dalších závažných psychiatrických onemocnění, ke kterému došlo od září 2021, což je Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

doloženo i zprávou psychiatra, se u žalobkyně jedná v současnosti o závažný zdravotní stav, díky kterému není schopna žalobkyně v současnosti provádět samostatná rozhodnutí a není schopna plného pracovního zařazení. Tento stav nebyl ještě natolik vyjádřen v roce 2019. Takto je tedy invalidizována nad rámec své základní diagnózy a posudková komise v tomto ohledu stanovila základní onemocnění na horní hranici procentní míry pracovní schopnosti a ve shodě s odbornou lékařkou v oboru psychiatrie navýšila procentní míru o 10 %, a to se zřetelem k dalším výše uváděným závažným psychiatrickým komorbiditám.

18. Posudková komise tudíž dospěla k závěru, že rozhodující zdravotní postižení žalobkyně odpovídá postižení uvedenému v kapitole V, položce 8b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a ze zde stanovené procentní míry poklesu pracovní schopnosti 30 – 45 % stanovila posudková komise horní hranici 45 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu žalobkyně posudková komise od 17. 9. 2021 podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšila tuto hodnota o 10 %, celkově tak činí 55 %. Z vyhodnocení bylo dle žalobkyně zřejmé, že se z funkčního hlediska od 1. 9. 2019 do 16. 9. 2021 jednalo o invaliditu prvního stupně a od 17. 9. 2021 se z funkčního hlediska jednalo již o invaliditu druhého stupně.
19. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení včetně odborné lékařky z oboru psychiatrie, a že posudek ze dne 20. 7. 2022, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů.
20. Lékařky posudkové komise v posudku ze dne 20. 7. 2022 oproti závěrům posudků provedených ve správním řízení ohledně míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti u žalobkyně dospěly k závěru, že dosahuje 55 % namísto 40 %, na základě čehož pak uzavřely, že žalobkyně byla k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí invalidní, a to v druhém stupni (konkrétně od 17. 9. 2021). Důvodem odlišného hodnocení zdravotního stavu žalobce bylo přehodnocení aktuálního zdravotního stavu žalobkyně. Z výše uvedených důvodů považoval soud posudek ze dne 20. 7. 2022 za úplný a přesvědčivý, a proto se přiklonil k jeho závěrům. Závěry uvedeného posudku se nejeví zjevně nelogické či svévolné, naopak je soud hodnotí jako přesvědčivé a dostatečné pro přijatý závěr. Je třeba zdůraznit, že odborné posudkové závěry nepodléhají hodnocení soudu z hlediska jejich správnosti, neboť k tomu soudci nemají odborné lékařské znalosti. Soud proto dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování o námitkách žalobkyně vycházela z posudku příslušné posudkové lékařky oddělení lékařské posudkové služby žalované, jejíž posudek neodpovídal úplně zjištěnému skutkovému stavu.
21. Soud proto napadené rozhodnutí pro vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) podle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobkyně rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobkyně byla od 17. 9. 2021 invalidní v druhém stupni. Zároveň je žalovaná povinna se zabývat všemi námitkami žalobkyně, které žalobkyně v námitkovém řízení případně uplatní. Soud nezrušil prvostupňové rozhodnutí, neboť vytčenou vadu řízení bude schopna v dalším řízení napravit žalovaná.

22. Současně soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, ačkoli žalobkyně měla sice úspěch ve věci, nicméně právo na náhradu nákladů řízení neuplatnila.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 21. září 2022

Mgr. Ladislav Vaško v.r.
samosoudce